

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Welzijn, Samenleven, Sport, Digitale Inclusie
Faouzi Achbar MBA MSc

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Sander Hage
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2301-7364 - 23bo4427

Onderwerp: Ontwikkelingen op het gebied van
de opvang van vluchtelingen in Rotterdam

Datum: B&W 18 april 2023

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Met deze brief wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van opvang en begeleiding van asielzoekers, statushouders en vluchtelingen uit Oekraïne in Rotterdam.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Zowel wethouder Achbar als de burgemeester hebben toegezegd de Raad te informeren over ontwikkelingen op de opvangdossiers. Met deze brief stellen we voor de toezegging 22bb2294 als afgedaan te beschouwen. Het college zal de raad evenwel blijven informeren over de ontwikkelingen

Toelichting:

De nationale en internationale opvangcrisis houdt naar verwachting aan. Het Rijk geeft aan dat de instroom van asielzoekers voorlopig hoger blijft dan de landelijke opvangcapaciteit, de taakstelling om statushouders in de gemeente Rotterdam te huisvesten wordt naar verwachting twee keer zo groot als vorig jaar en de oorlog in Oekraïne duurt voort.

In Nederland, zo ook in Rotterdam, is sprake van krapte op de woningmarkt, in de zorg en het onderwijs. De druk op de woningmarkt is hoog. Met tijdelijke woonoplossingen wordt een creatieve invulling gegeven om relatief snel woonruimte te realiseren.

Bij de opvang en huisvesting van vluchtelingen en statushouders is voor het college de kwaliteit van de opvang en huisvesting een belangrijk uitgangspunt. Dit betekent dat Rotterdam de mensen die we opvangen voldoende zorg, ondersteuning en onderwijs kunnen bieden. Als college nemen we daarbij de draagkracht van de stad in ogenschouw. We hebben de wens en verantwoordelijkheid om te zorgen voor een Rotterdam waar het voor iedereen prettig wonen en leven is.

De opvangcrisis vraagt het nodige van de stad en de Rotterdammers. Tegelijk zijn er in de stad ook veel particuliere initiatieven ontstaan om vluchtelingen te ontvangen en te ondersteunen. Zo vinden zo'n 1300 vluchtelingen uit Oekraïne onderdak bij inwoners van onze stad. Ook bieden Rotterdammers op verschillende manieren ondersteuning aan asielzoekers bijvoorbeeld door samen activiteiten te ondernemen zoals gezamenlijk eten, de buurt verkennen en vrijwilligerswerk doen of praktische hulp aan te bieden bijvoorbeeld in de vorm van kleding verstrekken.

In deze brief informeren we u over de ontwikkelingen met betrekking tot de opvang van asielzoekers, statushouders en vluchtelingen uit Oekraïne.

De asielwet en opvang asielzoekers

Op dit moment wordt er landelijk gewerkt aan meer structurele en duurzame oplossingen voor de opvang van vluchtelingen. De aanstaande asielwet, de zogenaamde spreidingswet, zal daar een mogelijk instrument in zijn. Om de opvangcrisis het hoofd te bieden, wordt van gemeenten een flinke bijdrage gevraagd. Recent is dit wetsvoorstel in de ministerraad besproken en naar de Tweede Kamer gestuurd. Afhankelijk daarvan zal het aan de Eerste Kamer gepresenteerd worden, de inwerkingtreding van de wet is daarom nog onbekend.

Huisvesting van statushouders

Statushouders zijn vluchtelingen aan wie een verblijfsvergunning is toegekend en die in aanmerking komen voor huisvesting en een inburgeringstraject. Het regelen van deze huisvesting, evenals het organiseren van de inburgering, is een wettelijke taak voor gemeenten. De taakstelling, dat wil zeggen het aantal statushouders dat gehuisvest en begeleid moet worden, maakt het rijk steeds per half jaar bekend. Voor de eerste helft van 2023 is deze voor Rotterdam 784. Daarmee is de opgave (net als voor andere gemeenten) aanzienlijk hoger dan in 2022. Toen moest Rotterdam in totaal 861 statushouders per jaar huisvesten. De verwachting is nu dat in 2023 (ten opzichte van 2022) sprake zal zijn van een verdubbeling van de taakstelling. Dit maakt dat het huisvestingsvraagstuk in Rotterdam verder onder druk komt te staan en meer knelpunten met zich mee zal brengen. We bereiden ons voor op deze opgave.

Om de inburgering en participatie van statushouders te bevorderen, is Rotterdam een pilot begonnen met *Vroege Start*. Dit betekent dat we, voor statushouders die nu in Rotterdam in de opvang op de schepen verblijven (in afwachting van definitieve huisvesting), alvast beginnen met het eerste onderdeel van hun inburgeringstraject. Met als doel dat het inburgeringsproces wordt versneld (op weg naar zelfredzaamheid) en we alvast perspectief bieden aan de inburgeraar. Ook is dit een van de manieren waarop wij ons inspannen voor een goede kwaliteit van de asielopvang in Rotterdam. Op dit moment gaat het (binnen de pilot) nog om een kleine groep. De resultaten zijn positief en gezien wordt of de pilot gefaseerd kan worden uitgebreid.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

Wettelijk kader

Rotterdam biedt inmiddels onderdak aan ruim 2.300 mensen die gevlucht zijn voor de oorlog in Oekraïne. Van hen verblijven er 1.058 op 23 gemeentelijke opvanglocaties en 1.279 bij particulieren. In de Noodwet (van 31 maart 2022 Wet verplaatsing bevolking) is vastgesteld dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de opvang en dat die dient te bestaan uit opvang, onderwijs, medische zorg en leefgeld. Het Rijk werkt aan een nieuwe wet, maar er is nog geen zicht op een definitieve ingangsdatum. De nieuwe concept-wet wijkt qua opdracht niet veel af van de Noodwet. In de nieuwe wet verschuift de verantwoordelijkheid voor de opvang wel van de burgemeester naar het college.

Verblijfsstatus en prognose

De vluchtelingen uit Oekraïne verblijven in ons land met een speciale status, op basis van EU-regelgeving, die vooralsnog loopt tot maart 2024. Daarna kan de regeling nog worden verlengd tot maart 2025. In het concept van de nieuwe wet wordt aangegeven dat Nederland deze status vervolgens met een jaar verlengd, in dat geval behouden de vluchtelingen hun huidige status tot maart 2026. Landelijke instituten voorspellen een gestage toename van het aantal vluchtelingen uit Oekraïne in 2023. Met name (duurzame) huisvesting, zorg en onderwijs staan onder druk. Onderzoek laat zien dat 70% van de vluchtelingen uit Oekraïne hier ook na afloop van de oorlog zou willen blijven. Dat is een punt van zorg wat betreft huisvesting gezien de krapte op de Rotterdamse woningmarkt. Door middel van gesprekken met samenwerkingspartners en locatiebeheer monitoren we de voornemens van Oekraïners om te blijven of terug te keren. Ook houden we de ontwikkelingen van de oorlog en de gesprekken op Europees en landelijk niveau over de (toekomstige) verblijfsstatus van Oekraïense vluchtelingen, in de gaten.

Opgave Rijk

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, heeft de 25 Veiligheidsregio's in maart 2022 opdracht gegeven ieder 2.000 gemeentelijke opvangplekken te realiseren, wat voor Rotterdam betekende: 1.000 gemeentelijke plekken. Die zijn er, Rotterdam telt inmiddels 1.164 plekken (4 april 2023), de komende maanden loopt dat op tot 1.635 plekken. Waarmee de stad voldoet aan de verhoogde taakstelling. In december 2022 heeft de staatssecretaris de opgave opnieuw verhoogd: 2.016 gemeentelijke plekken bedraagt de opgave voor Rotterdam. Er wordt hard gewerkt om dit zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen.

Onderwijs en werk

Alle 480 leerplichtige kinderen van vluchtelingen uit Oekraïne hebben, in samenwerking met de Rotterdamse schoolbesturen, inmiddels onderwijs. Dat is, mede gezien het lerarentekort, een bijzondere prestatie. Een aandachtspunt vormt nog de groep 16- tot 18-jarigen en de instroom in hoger onderwijs. Mede door het organiseren van banenmarkten en de inzet van Hallo Werk is 40-45% van de volwassen vluchtelingen uit Oekraïne tijdelijk aan het werk. Aandachtspunt hierbij is dat het meestal tijdelijke banen betreft onder het niveau van de betreffende vluchteling. Er wordt nauw samengewerkt met het programma EU-arbeidsmigranten om uitbuiting te voorkomen.

Leefgeld

Oekraïense vluchtelingen die werken ontvangen geen leefgeld. De leefgeldregeling is onlangs aangepast. Per 1 april 2023 ontvangen ook gezinsleden van werkenden geen leefgeld meer (tot die tijd was er een overgangsregeling). Ter indicatie: een gezin van drie personen waarvan niemand werkt, ontvangt 228,11 euro per volwassene per maand en 198,69 euro per minderjarige voor eten en persoonlijke uitgaven. Vluchtelingen in de particuliere opvang, zowel meerderjarigen als minderjarigen, ontvangen daarbovenop 93 euro per maand.

Zorg

In Rotterdam verblijven vluchtelingen uit Oekraïne die extra zorg nodig hebben, waaronder vluchtelingen met een meervoudige beperking en een groep dove en slechthorende vluchtelingen. Het organiseren van de zorg, WMO-ondersteuning, jeugdzorg en welzijn vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Er wordt ingezet op preventie door middel van welzijnsactiviteiten, het bieden van gerichte informatie en de inzet van het *dedicated* wijkteam. Ondanks deze inzet staat de zorgkwaliteit voor vluchtelingen onder druk. (o.a. door een tekort aan huisartsen en omdat de Regeling Medische zorg Oekraïne geen tandheelkundige ingrepen dekt).

Derdelanders

Derdelanders zijn vluchtelingen uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en een tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning hebben. Het Rijk heeft in een brief van 18 juli 2022 aangekondigd dat derdelanders hun status onder de richtlijn tijdelijke bescherming zullen verliezen. Eerst zou dit per 4 maart 2023 zijn, maar in de brief van 10 februari 2023¹ heeft het Rijk aangekondigd deze datum met 6 maanden uit te stellen tot 4 september 2024 om zich beter kunnen voorbereiden op deze overgang. Tot in ieder geval die datum kunnen derdelanders die zich voor 19 juli 2022 hebben ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) verblijven in Nederland onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De gemeente Rotterdam bereidt zich voor op 4 september en wij zullen uw raad verder informeren als er meer bekend is over deze ontwikkeling.

Draagvlak

Rotterdam biedt circa 2.300 mensen die gevlucht zijn voor de oorlog in Oekraïne opvang en onderdak. Het komt voor dat buurtbewoners zorgen of klachten hebben over een opvanglocatie. In dat geval wordt een beheercommissie ingesteld. In deze commissie kunnen buurtbewoners hun zorgen en klachten uiten en werkt de gemeente i.s.m. de bewoners aan passende oplossingen. Over het algemeen is het draagvlak voor de opvang bij omwonenden van het begin af aan goed en stabiel. Dat blijkt uit de peilingen die daarnaar worden gedaan maar ook uit het aantal huishoudens dat particulier vluchtelingen opvangt.

---

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z02366&did=2023D05426.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De effecten van de in deze brief beschreven ontwikkelingen worden meegenomen bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2023. De opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen wordt tot nu toe vergoed door het Rijk.

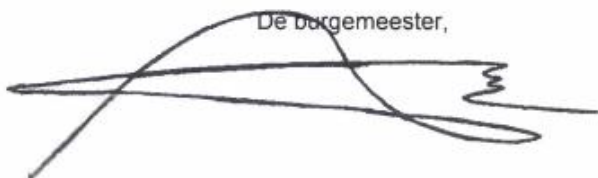
De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb